OPERON
Edukacja jest podróżą

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD | **PESEL**

Egzamin maturalny — Formuła 2023

JĘZYK POLSKI

Poziom rozszerzony

Próbna Matura z Operonem 2024/2025

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY
Uprawnienia zdającego do: ☐ dostosowania zasad oceniania.

DATA: **19 listopada 2024 r.**

CZAS TRWANIA: **210 minut**

ŁĄCZNA LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **35**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 16 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie arkusza wpisz swój numer PESEL i kod.
3. W wyznaczonym miejscu zapisz numer tematu wypracowania, który wybierasz do realizacji.
4. Wypracowanie zapisz w miejscu na to przeznaczonym.
5. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronach 2 i 3 tego arkusza egzaminacyjnego.

Arkusz opracowany przez Wydawnictwo Pedagogiczne OPERON.
Kopiowanie w całości lub we fragmentach bez zgody wydawcy zabronione.

Lektury obowiązkowe zgodne z podstawą programową z 2024 r.

Zakres podstawowy

Biblia, w tym fragmenty Księgi Rodzaju, Księgi Hioba, Księgi Koheleta, Księgi Psalmów, Apokalipsy św. Jana
Jan Parandowski, *Mitologia*, cz. I *Grecja*
Homer, *Iliada* (fragmenty)
Sofokles, *Antygona*
Lament świętokrzyski (fragmenty)
Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią (fragmenty)
Pieśń o Rolandzie (fragmenty)
William Szekspir, *Makbet*
Molier, *Skąpiec*
Ignacy Krasicki, wybrana satyra
Adam Mickiewicz, wybrane ballady, w tym *Romantyczność*; *Dziady* cz. III
Bolesław Prus, *Lalka*
Henryk Sienkiewicz, *Potop* (fragmenty)
Fiodor Dostojewski, *Zbrodnia i kara*
Stanisław Wyspiański, *Wesele*
Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi* (fragmenty)
Stefan Żeromski, *Przedwiośnie*
Witold Gombrowicz, *Ferdydurke* (fragmenty)
Tadeusz Borowski, *Proszę państwa do gazu*
Gustaw Herling-Grudziński, *Inny świat* (fragmenty)
Hanna Krall, *Zdążyć przed Panem Bogiem*
Albert Camus, *Dżuma*
George Orwell, *Rok 1984*
Sławomir Mrożek, *Tango*
Marek Nowakowski, *Górą „Edek”* (z tomu *Prawo prerii*)
Andrzej Stasiuk, *Miejsce* (z tomu *Opowieści galicyjskie*)
Olga Tokarczuk, *Profesor Andrews w Warszawie* (z tomu *Gra na wielu bębenkach*)
Ryszard Kapuściński, *Podróże z Herodotem* (fragmenty)

Ponadto z zakresu szkoły podstawowej

Ignacy Krasicki, bajki
Adam Mickiewicz, *Dziady* cz. II, *Pan Tadeusz* (księgi: I, II, IV, X, XI, XII)
Aleksander Fredro, *Zemsta*
Juliusz Słowacki, *Balladyna*

Zakres rozszerzony

Homer, *Odyseja* (fragmenty)
Dante Alighieri, *Boska Komedia* (fragmenty)
Jan Kochanowski, *Treny* (jako cykl poetycki)
William Szekspir, *Hamlet*
Juliusz Słowacki, *Kordian*
realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (Honoré de Balzac, *Ojciec Goriot* lub Charles Dickens, *Klub Pickwicka*, lub Mikołaj Gogol, *Martwe dusze*, lub Gustaw Flaubert, *Pani Bovary*)

N8529_W.indd 2 01.10.2024 14:32:00

Franz Kafka, *Proces* (fragmenty)
Michaił Bułhakow, *Mistrz i Małgorzata*
Stanisław Ignacy Witkiewicz, *Szewcy*
Bruno Schulz, wybrane opowiadania z tomu *Sklepy cynamonowe*
Tadeusz Konwicki, *Mała Apokalipsa*
Janusz Głowacki, *Antygona w Nowym Jorku*
Sławomir Mrożek, wybrane opowiadanie
wybrany esej Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, Zbigniewa Herberta

Lektury obowiązkowe zgodne z podstawą programową z 2018 r.

Zakres podstawowy

Legenda o św. Aleksym (fragmenty)
Kwiatki świętego Franciszka z Asyżu (fragmenty)
Gall Anonim, *Kronika polska* (fragmenty)
Jan Kochanowski, *Odprawa posłów greckich*
Piotr Skarga, *Kazania sejmowe* (fragmenty)
Jan Chryzostom Pasek, *Pamiętniki* (fragmenty)
William Szekspir, *Romeo i Julia*
Adam Mickiewicz, *Konrad Wallenrod*
Bolesław Prus, *Z legend dawnego Egiptu*
Eliza Orzeszkowa, *Gloria victis*
Stefan Żeromski, *Rozdzióbią nas kruki, wrony...*
Tadeusz Borowski, *Ludzie, którzy szli*
Józef Mackiewicz, *Droga donikąd* (fragmenty)
Marek Nowakowski, *Raport o stanie wojennym* (wybrane opowiadanie)
Jacek Dukaj, *Katedra* (z tomu *W kraju niewiernych*)
Antoni Libera, *Madame*

Ponadto z zakresu szkoły podstawowej

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*

Zakres rozszerzony

Arystoteles, *Poetyka*, *Retoryka* (fragmenty)
Platon, *Państwo* (fragmenty)
Arystofanes, *Chmury*
Wergiliusz, *Eneida* (fragmenty)
św. Augustyn, *Wyznania* (fragmenty)
św. Tomasz z Akwinu, *Summa teologiczna* (fragmenty)
François Rabelais, *Gargantua i Pantagruel* (fragmenty)
Michel de Montaigne, *Próby* (fragmenty)
Juliusz Słowacki, *Lilla Weneda*
Zygmunt Krasiński, *Nie-Boska Komedia*
Stanisław Wyspiański, *Noc listopadowa*
Jorge Luis Borges, wybrane opowiadanie

N8529_W.indd 3 01.10.2024 14:32:01

Wybierz **jeden** z poniższych tematów i napisz wypracowanie.

- W pracy **rozważ problem** podany w temacie.
- W rozważaniach przedstaw **argumenty**, odwołując się do **utworów literackich** wskazanych w temacie oraz do wybranego **kontekstu** (np. historycznoliterackiego, literackiego, biograficznego, kulturowego, mitologicznego, biblijnego, religijnego, historycznego, filozoficznego, egzystencjalnego, politycznego, społecznego).
- W wypracowaniu odwołaj się zarówno do problematyki utworów, jak i do sposobów przedstawienia danego problemu w utworze.
- Jednym z utworów literackich musi być **lektura obowiązkowa**. Jeżeli w temacie wskazano tytuł lektury obowiązkowej, to odwołaj się do tej lektury. Jeżeli w temacie nie wskazano tytułu lektury obowiązkowej, to wybierz ją spośród lektur wymienionych na początku arkusza egzaminacyjnego.
- W wypracowaniu przedstaw **swoje zdanie** i je **uzasadnij**.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **400 wyrazów**.

Temat 1.

Rozważ, w jaki sposób narracja wpływa na kreację świata przedstawionego w utworach literackich.

W pracy odwołaj się do:

- **wybranych opowiadań z tomu *Sklepy cynamonowe* Brunona Schulza,**
- **innych utworów literackich,**
- **wybranego kontekstu.**

Temat 2.

Tragizm w źródłach swoich, w pochodzeniu swem, jest zawsze konkretny, określony, jak życie samo.

Stanisław Brzozowski, „Głos” 1905, nr 14.

Rozważ, w jaki sposób zmieniają się źródła tragizmu bohaterów utworów literackich na przestrzeni epok. Punktem wyjścia do rozważań uczyń fragment tekstu Stanisława Brzozowskiego.

W pracy odwołaj się do:

- **wybranej lektury obowiązkowej – wybranej spośród lektur wymienionych na początku arkusza egzaminacyjnego,**
- **innych utworów literackich,**
- **wybranego kontekstu.**

N8529_W.indd 4 01.10.2024 14:32:01

WYPRACOWANIE

na temat nr ……

N8529_W.indd 5 01.10.2024 14:32:01

N8529_W.indd 6 01.10.2024 14:32:01

N8529_W.indd 7 01.10.2024 14:32:01

N8529_W.indd 8 01.10.2024 14:32:01

N8529_W.indd 9 01.10.2024 14:32:01

N8529_W.indd 10 01.10.2024 14:32:01

N8529_W.indd 11 01.10.2024 14:32:01

N8529_W.indd 12 01.10.2024 14:32:01

N8529_W.indd 13 01.10.2024 14:32:01

N8529_W.indd 14 01.10.2024 14:32:01

N8529_W.indd 15 01.10.2024 14:32:01

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

ISBN 978-83-8197-506-3

N8529_W.indd 16 01.10.2024 14:32:01